

про складені Національним агентством з питань запобігання корупції протоколи про адміністративні правопорушення та внесені приписи щодо ознак порушень вимог антикорупційного законодавства протягом I кварталу 2024 року

На виконання підпункту 2 пункту 2 розділу II додатка 3 до Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ на 2023-2025 роки, затвердженої наказом МВС від 28 лютого 2023 року № 136, Управлінням запобігання корупції МВС проведено аналіз інформації щодо складених Національним агентством з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) протоколів про адміністративні правопорушення та внесених приписів щодо ознак порушень вимог антикорупційного законодавства протягом I кварталу 2024 року.

З метою уникнення можливих порушень вимог антикорупційного законодавства щодо працівників системи МВС наводимо приклади ситуацій, розміщених на офіційному вебсайті НАЗК.

Щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 28 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зобов'язані вживати заходів щодо недопущення виникнення реального, потенційного конфлікту інтересів. Проте існує ряд випадків, коли особа не знала або не вбачала в своїх діях конфлікту інтересів.

1. НАЗК направило до Ковпаківського районного суду м. Суми протокол стосовно тимчасово виконуючого обов'язки заступника начальника слідчого відділу Сумського районного управління поліції ГУНП області за ознаками адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-9 КУпАП. При виявленні корупційного правопорушення він не вжив передбачених законом заходів, а саме – не вніс відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань за обґрунтованим висновком НАЗК.

У висновку йшлося про привласнення посадовцями Сумського обласного благодійного фонду сприяння розвитку охорони здоров'я коштів благодійної допомоги через зловживанням службовим становищем (ч. 4 ст. 191 КК України). Для приховання зазначеного факту посадовець надав НАЗК недостовірні відомості щодо нібито розпочатого на підставі обґрунтованого висновку досудового розслідування за ст. 358 КК України.

2. Також складено протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією за ст. 172-7 КУпАП стосовно начальника управління правового забезпечення ГУ ДПС у Львівській області, члена комісії з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Встановлено, що на засіданні згаданої комісії він не повідомив про наявність у нього конфлікту інтересів та, діючи в умовах реального конфлікту інтересів, ухвалив рішення щодо юридичної особи, директором якої є його близька особа.

3. НАЗК склало протокол про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, передбачені ч.ч. 1, 2 ст. 172-7 КУпАП, стосовно Заступника Керівника Офісу Президента України. Він організував при ОПУ Комітет електроенергетики, на засіданнях якого взяв участь в обговоренні та прийнятті низки рішень. Зокрема, щодо розрахунку з компаніями, які здійснюють виробництво електроенергії з альтернативних джерел за вироблений продукт. У тому числі – із семи компаніями, кінцевим бенефіціарним власником яких є його рідний брат.

4. НАЗК внесло припис Старокостянтинівському міському голові з вимогою усунути відносини прямого підпорядкування між ним та його дружиною, яка обіймає одну з керівних посад в апараті Старокостянтинівської міськради.

Так, у 2023 році він зареєстрував шлюб з підлеглою, в результаті чого виникли відносини прямого підпорядкування, що є порушенням обмежень, визначених ст. 27 Закону України «Про запобігання корупції» (далі – Закон). Крім того, до укладення шлюбу міський голова здійснював преміювання підлеглої, що була його нареченою та з якою він перебував у позаслужбових відносинах. За вказаним фактом НАЗК склало та направило до Нацполіції обґрунтований висновок про виявлення у діях міського голови правопорушення, пов'язаного з корупцією – порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

5. НАЗК склало протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, за ст. 172-7 КУпАП щодо Голови Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (далі – КРАІЛ). Він не повідомив про наявність реального конфлікту інтересів під час засідання КРАІЛ, де розглядалось питання про порушення дисциплінарного провадження щодо нього та його відсторонення і проголосував за порушення відповідного дисциплінарного провадження.

Крім того, НАЗК склало протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, за аналогічною статтею щодо судді Конституційного Суду України (далі – КСУ). Встановлено, що він не повідомив КСУ про наявність реального конфлікту інтересів під час розгляду скарги, яка стосувалась його особисто, та запропонував цю скаргу розглянути у межах порядку денного засідання КСУ (не на спеціальному пленарному засіданні). Такими діями суддя уник можливого дисциплінарного розгляду своїх дій та можливого звільнення.

6. Суд першої інстанції визнав в.о. Голови КСУ винним у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 188-46 КУпАП. Так, під час перевірки інформації щодо здійснення суддею дій в умовах реального конфлікту інтересів НАЗК направляло до КСУ запит з вимогою надати копії відповідних документів. Проте у наданні запитуваних документів Національному агентству було відмовлено. У зв'язку з цим НАЗК внесло Головатому обов'язковий до виконання припис, який також був проігнорований. Враховуючи викладені обставини і було складено протокол стосовно в.о. Голови КСУ.

7. НАЗК склало протокол за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 172-7 КУпАП, стосовно судді Хотинського районного суду Чернівецької області. Встановлено, що вона одноособово брала участь у розгляді справ та приймала рішення в інтересах сторін, які представляв адвокат, з яким вона має договірні відносини, а саме – орендує у нього квартиру. Таким чином, суддя порушила вимоги п. 3 ч. 1 ст. 28 Закону.

8. Складено протокол за вчинення адміністративних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 172-5 КУпАП, стосовно колишнього заступника Голови Національної поліції України. НАЗК встановило, що він отримував від громадян, які не є його близькими особами у розумінні ч. 1 ст. 1 Закону, подарунок у вигляді оренди (користування) квартири у Києві, а також житлового будинку у Бориспільському районі за цінами, нижчими від мінімальної ринкової вартості оренди житла. Цим посадовець порушив обмеження, встановлені в абз. 1 ч. 2 ст. 23 Закону, за що передбачена адміністративна відповідальність.

9. У березні Печерський районний суд міста Києва визнав винним народного депутата у порушенні встановлених Законом обмежень щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Суд підтвердив позицію Національного агентства щодо наявності в його діях складу адміністративного

правопорушення – нардеп надсилав депутатські звернення до Міністерства охорони здоров'я та Державним бюро розслідувань (далі – ДБР) з метою отримання відомостей, необхідних йому для власного захисту від кримінального переслідування. Також суд наклав на нього штраф в розмірі 3 400 грн.

10. Судовий вирок за матеріалами НАЗК отримав й колишній голова Верховного Суду. Печерський районний суд міста Києва визнав його винним у порушенні встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків. На ексочільника Верховного Суду також накладено штраф у 2 550 грн, а також конфісковано подарунок у 906 600 грн. 11 березня Київський апеляційний суд відмовив Князеву у задоволенні апеляційної скарги на рішення Печерського райсуду Києва, а отже воно набрало законної сили.

11. Кам'янець-Подільський міськрайонний суд Хмельницької області визнав винним у вчиненні адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, голову Кам'янець-Подільської міської ради. Під час розгляду протоколу Національного агентства суд встановив, що мер на пленарному засіданні ради брав участь у голосуванні стосовно кадрових призначень особи, яка здійснювала добровільні внески до його виборчого фонду під час виборів міського голови у 2020 році. Також мер ухвалював рішення щодо встановлення цій особі максимально можливого розміру надбавки за високі досягнення у праці та визначав розмір його щомісячного преміювання. На міського голову Кам'янець-Подільська накладено штраф у 6 800 грн.

Щодо фінансового контролю та моніторингу способу життя

1. Прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (далі – САП) 22 березня 2024 року на підставі матеріалів НАЗК заявили позов до Вищого антикорупційного суду (далі – ВАКС) про визнання активів, що належать працівнику Київської митниці Держмитслужби, необґрунтованими, та стягнення їх в дохід держави.

Так, під час проведення моніторингу способу життя НАЗК встановило ознаки набуття необґрунтованих активів на понад 8,6 млн грн завідувачем сектору митного оформлення (Фастів) митного поста «Південний» Київської митниці Державної митної служби України.

У 2023 році мати посадовця придбала житловий будинок та шість земельних ділянок у передмісті Києва. Вона надала довіреність своєму синові та його дружині бути її представником з усіх питань, що стосуються власності на зазначені об'єкти нерухомості.

НАЗК встановило, що доходи та видатки матері-пенсіонерки вказують на неможливість придбати нерухоме майно за рахунок коштів, отриманих із законних джерел.

Водночас Національне агентство з'ясувало, що саме сім'я посадовця фактично користувалась та розпоряджалась майном, яке було придбане саме за дорученням працівника Київської митниці Держмитслужби.

Посадовець, який понад 25 років перебуває на державній службі та його дружина, яка до квітня 2023 року працювала в митних органах, також не мали законних доходів для придбання зазначених активів.

2. НАЗК спільно з ДБР та Офісом Генерального прокурора за результатами проведеного моніторингу способу життя виявили ознаки незаконного збагачення у начальника Центрального управління продовольчого забезпечення Тилу Командування Сил логістики ЗСУ на майже 58 млн грн. 21 березня його затримали, вирішується питання про повідомлення про підозру.

НАЗК встановило, що у 2023 році за дорученням чиновника пов'язаними з ним фізичними та юридичними особами було набуто:

автомобіль Toyota Corolla Cross Hybrid вартістю 1,5 млн грн, оформлений на дочку посадовця, сукупні доходи якої суттєво не відповідають вартості набутого майна;

квартира в Києві площею 158 кв.м. вартістю понад 5,8 млн грн, зареєстрована на третю особу;

53 земельних ділянки на території Київської, Хмельницької, Вінницької, Черкаської, Житомирської, Полтавської областей загальною вартістю понад 8,7 млн грн;

Єдиний майновий комплекс Хмельницького державного експериментального протезно-ортопедичного підприємства вартістю 38,4 млн грн;

комплекс Хмельницької обласної бази спеціального медичного постачання вартістю 1,4 млн грн.

Вищезазначені ділянки та комплекси за дорученням чиновника придбали треті особи. Крім того, не встановлено законних джерел походження 2 млн грн готівки, яка згідно з декларацією належить родині службовця.

Слід зазначити, що після призначення на посаду начальника Центрального управління продовольчого забезпечення Тилу Командування Сил логістики ЗСУ і незначного збільшення доходів службовця витрати його сім'ї зросли в кілька разів, що може свідчити про отримання прихованих доходів із незаконних джерел.

НАЗК встановило, що ні сам чиновник, ні члени його сім'ї не мали фінансової спроможності для придбання усіх вищезазначених активів.

Зібрані матеріали передано до Спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Офісу Генерального прокурора для долучення їх до матеріалів кримінального провадження та проведення досудового розслідування для притягнення посадовця ЗСУ до кримінальної відповідальності.

Застереження. Відповідно до частини першої статті 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

3. САП направила до суду обвинувальний акт стосовно чинного народного депутата, який обвинувачується в умисному внесенні завідомо недостовірних відомостей до своєї декларації.

Підставою для обвинувального акту стали матеріали, зібрані НАЗК. Так, у 2020 році депутат задекларував криптовалюту вартістю 24,6 млн грн, яка нібито належала йому ще з 2019 року.

У межах досудового розслідування встановлено, що криптовалютний гаманець, який зазначив у себе в декларації депутат, насправді ніколи йому не належав – усі транзакції з придбання віртуальної валюти здійснювались громадянами іншої держави, які жодним чином не були пов'язані з депутатом.

Дії нардепа кваліфіковано за ч. 2 ст. 366-2 КК України (умисне внесення до декларації завідомо недостовірних відомостей).

Відповідно до ст. 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

4. НАЗК під час проведення моніторингу способу життя виявило ознаки незаконного збагачення у начальника Головного управління капітальних вкладень Міністерства оборони України. У співпраці з ДБР, Службою безпеки України та Головним управлінням Національної поліції у м. Києві виявлено ознаки корупційного кримінального правопорушення, що свідчать про його незаконне збагачення на майже 14 млн грн. 23 лютого 2024 року Головне управління Національної поліції у м. Києві повідомило посадовцю про підозру.

Йдеться про такі активи:

дві квартири в Києві;

три автомобілі (NISSAN ROGUE; BMW 428I; LEXUS LX 570);

нежитлове приміщення, гаражний бокс та машиномісце;

понад 3,5 млн грн готівки.

Усе зазначене майно впродовж 2022 – 2023 років було оформлено на близьких осіб посадовця, які не мали для цього необхідних коштів, отриманих у законний спосіб.

Зокрема, близькою особою було видано на ім'я суб'єкта декларування довіреність на представництво інтересів з питань придбання будь-якого нерухомого майна.

За сукупністю фактів дії начальника Головного управління капітальних вкладень Міноборони кваліфіковано за ст. 368-5 Кримінального кодексу України. Після скерування справи до суду та у разі визнання посадовця винним йому загрожує позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади до трьох років, з конфіскацією майна.

7. НАЗК виявило у діях Голови Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей (далі – КРАІЛ) правопорушення, пов'язане з корупцією.

Він вирішив помститися працівниці КРАІЛ після виникнення між ними конфлікту. Тому виніс на розгляд, і особисто проголосував за відкриття дисциплінарного провадження і відсторонення її від займаної посади.

НАЗК виявило в діях Голови КРАІЛ ознаки адміністративного правопорушення, передбаченого ч.ч. 1, 2 ст. 172-7 КУпАП – не повідомлення про реальний конфлікт інтересів, вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

Якщо його визнають винним, то на посадовця буде накладено адміністративне стягнення, а також його буде внесено до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Розгляд справи за складеним НАЗК протоколом здійснюватиме Шевченківський районний суд м. Києва.

Управління запобігання корупції МВС